

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:633

av **Rikard Larsson m.fl. (S)**

Spöknät i havet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör vara pådrivande i att hitta lösningar för både tillfälliga insatser och långsiktiga strategier för att regelbundet rensa våra vatten och vrak från spöknät, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Spöknät, eller spökgarn, är fisknät som antingen lämnats eller tappats i havet. Moderna nylonnät håller länge, och fiskar lika länge. I Sverige är det bland annat i Östersjön och Öresund som problem med spökgarn finns. Övergivna och glömda ligger de gamla fisknäten på havsbotten och fiskar vidare. Det kan sitta hundratals levande och halvdöda torskar i garnen och de kan fortsätta fiska under lång tid. När de glömda garnen är fulla av fisk sjunker de till botten medan fisken ruttar bort. Sedan reser sig garnen och börjar fiska igen.

Sjöfågel, säl och tumlare som fastnat plågas ihjäl i dessa dödsfällor, vilket förorsakar onödigt lidande. Spökgarnen medför även negativa effekter på sjösäkerhet för både fritidsbåtstrafik och kommersiell sjöfart samt påverkar fiskeindustrin och ekosystemet negativt.

Ett dykprojekt som Håll Sverige Rent genomfört visar på att det finns stora mängder spöknät vid vrak utmed svenska sydkusten. Nästan 4,5 kilometer spökgarn har bärgats vid dykningar på åtta vrak utanför Ystad. En viktig iakttagelse av projektet är att mängden nyare spöknät som bärgats vid vrak är högre än i jämförelse med de spöknät som tagits upp vid draggningsinsatser med fiskebåt. Detta kan enligt projektet vara en indikator på att tillförseln av spökgarn ute i den fria vattenmassan och på havsbotten avtar, medan problemet med spökgarn vid vrak är mer aktuellt. En förklaring skulle kunna vara att det förekommer ett aktivt fiske på och vid vrak.

Enligt en uppskattning från ett pilotprojekt som genomfördes 2011 av polska WWF förloras eller överges ungefär 10 000 nät i Östersjön varje år. Dessutom finns ca 450 ton fisknät intrasslade i fartygsvrak i den polska ekonomiska zonen.

Projektet gav 2013 ut en slutrapport med ett antal slutsatser och rekommendationer. En av rekommendationerna var att utöka antalet projekt som arbetar med att få upp spöknät. Nu pågår ett sådant projekt, med Simrishamns kommun som projektledare, inom ramen för EU:s Östersjöprogram. Mot bakgrund av Håll Sverige Rents dykprojekt är det viktigt att metodutvecklingen ges hög prioritet och att iakttagelsen när det gäller spöknät på vrak ges stor uppmärksamhet. Kunskapen finns bland annat hos de lokala dykarna, såväl dykklubbar som dykföretag, varför man i samarbete med dem bör kunna utveckla varsamma men ändå kostnadseffektiva metoder.

Arbetet med att rensa våra vatten och vrak från spöknät måste ske varsamt och på ett sätt som värnar havet och kusternas fiskliv, bottenväxtlighet och dess kulturskatter i form av fornlämningar, skepps- och flygplansvrak. Sverige bör vara pådrivande i att hitta lösningar som innefattar tillfälliga insatser men framförallt ha en strategi för att regelbundet rensa våra vatten och vrak från spöknät.

Rikard Larsson (S)

Christer Adelsbo (S)

Kerstin Nilsson (S)

Hillevi Larsson (S)

Lena Emilsson (S)